

נקודת אור בפרשה - זהירות! גזל! - פרשת נח

"ותשחת הארץ לפני האל הים ותמלא הארץ חמס" [=גזל, רש"י]. **אמרו רבותינו במדרש** (בראשית רבה לא, ה): "איזהו חמס ואיזהו גזל? אמר רבי חנינא, חמס אינו שוה פרוטה, וגזל ששוה פרוטה, וכך היו אנשי המבול עושים, היה אחד מהם מוציא קופתו מליאה תורמוסים (כדי למוכרם), והיה זה בא ונוטל פחות משוה פרוטה וזה בא ונוטל פחות משוה פרוטה, עד מקום שאינו יכול להוציאו ממנו בדין (שעל כמות כזו אינו יכול לתובעו בבית דין), אמר להם הקב"ה: אתם עשיתם שלא כשורה, אף אני אעשה עמכם שלא כשורה" (ולכן הביא עליהם את המבול שהיה עונש שלא כדרך הטבע).

ומזה נלמד עד כמה צריך להזהר מעוון הגזל, שהרי דור המבול עשו הרבה עבירות חמורות כידוע, ואף על פי כן, לא נחתם גזר דינם אלא בגלל עוון הגזל, מפני שעוון זה הוא גם בין אדם לחבירו וגם בין אדם למקום, **ואמרו במדרש** (קהלת רבה א, יג): "סאה מלאה עונות, מי מקטרג בראש כולם - זה גזל".

ידוע ומפורסם הדבר שעל כל פרוטה שאדם נשאר חייב לחבירו בעולם הזה, וחבירו לא מחל לו על כך, צריך להתגלגל ולרדת שוב לעולם הזה ולהיוולד מחדש בכדי לפרוע את חובו (ביאור הגר"א על משלי יד, כה).

ואם ישאל השואל: מה רע בכך לחזור שנית לעולם הזה ולהתחיל את החיים מחדש?! **אלא שכדי להבין** את חומרת הדבר **המשיל על כך ה'חפץ חיים' ז"ע משל נפלא:** מעשה באדם שירד מנכסיו וכדי להביא פרנסה לביתו נאלץ להיפרד מבני משפחתו ולנדוד לארץ רחוקה. שהה שם במשך כמה שנים ולמרות הגעגועים העזים למשפחתו המשיך במלאכתו. כאשר הצליח לצבור סכום כסף נכבד, מיהר לשלוח מכתב לבני ביתו ובו בישר להם שעוד מעט ישוב ויפגש עמהם. **לפני שעזב את הארץ**, הלך האיש להיפרד ממכריו וחבריו. אחד מהם הציע לו שיבדוק את חשבונותיו ויברר היטב אם לא נשארו לו חובות במדינה, אבל הוא ביטל את הענין במחי יד. החבר חזר והזהיר אותו שהדבר עלול לגרום לו צער גדול אם יתברר שיש לו חוב למדינה, מאחר ולמשטרת המדינה לא תהיה ברירה אלא להחזירו שוב למדינה שישלם את חובותיו. אבל הוא גיחך ואמר: "וכי בשביל כמה פרוטות אחדות יעוללו לי דבר שכזה"!

אותו אדם הפליג בספינה ועבר דרך ארוכה וקשה כדי להגיע לביתו, ואכן לאחר נסיעה שארכה ימים רבים כמעט והגיע לביתו, וכבר החל להתרגש לקראת הפגישה עם אשתו וילדיו. האנייה מתקרבת לחוף, מרחוק כבר נראים בני משפחתו המצפים אף הם לשובו בכיליון עיניים, ומשזיהו אותו נופפו לו בידיהם לשלום בשמחה גדולה. **והנה**, כאשר הגיע האיש לחוף, נסגרו לפתע שערי הנמל. נגשו אליו שוטרים ואמרו לו שאין לו רשות להכנס למדינתו, מאחר ויש לו חובות במדינה שממנה בא ועליו לחזור אליה ולשלם את כל חובותיו ורק לאחר מכן תינתן לו האפשרות לשוב למדינתו לביתו. נשא האיש את קולו בבכי ובתחנונים, ביקש מהשוטרים שיתנו לו לפחות לראות את אשתו וילדיו למשך כמה דקות, אך השוטרים סירבו לכך בכל תוקף ושלחו אותו בחזרה למדינה ממנה בא. *אוי, כמה צער ויגון, איזו אכזבה גדולה...*

והנמשל ברור מאליו: כל אדם "עובד" שנים רבות בעולם הזה כדי לצבור מצוות לעולם הבא, וכמה תלאות ויסורים עובר האדם כאן בעולם עד שלבסוף מגיע הוא למקום מגוריו האמיתי - העולם הבא, שם נמצאים קרוביו. אך אם לא שילם את כל חובותיו כאן בעולם הזה, יצטרך להיפרד שוב מהעולם הבא ומכל קרוביו ולחזור לעולם הזה. *אוי כמה צער ויגון נגרם לנשמה כשנגזר עליה עונש שכזה!!!*

בגמרא (תענית כג.) **מסופר**, על אבא חלקיה שהיה מקפיד על חשש גזל ולכן לא היה אומר 'שלום' בשעת העבודה, כי בזמן הקצרצר הזה של אמירת המילה 'שלום' הוא יכול עוד לעבוד... ולכן זכה שכל ברכתיו היו מתקבלות בשמיים.

נזהר גם אנו בכל מאודנו מכל חשש גזל, ובמיוחד מ'גזל הקדש', ונזכה שכל דברינו יהיו רצויים בשמיים, אמן!